

„A világ rendje”

Életfa ábrázolások a magyar népművészetben – népi kézműves és rajzpályázat

Az elmúlt év sikere után, a Gébárti Kézművesek Háza a magyar népművészet életfa ábrázolásainak felhasználásával kézműves és rajzpályázatot hirdet általános és középiskolás csoportoknak, egyéneknek.

A szó magyarázata:

- Vallástörténeti értelemben az ókortól kezdve ismert elnevezés. A babilóniaiak úgy hitték, hogy Ea isten székhelyén, a világ közepén (Eridu) állt és a gyökerei mellől törtek fel a világfolyamok. A Biblia szerint a Paradicsomban állt az Élet fája, és miután az első emberpár evett a Tudás fájáról az Isten kiűzte őket nehogy az örök életet is megszerezzék. Az iráni mitológia a Világhegy tetejére képzei az Élet fát.
- A népi hiedelemvilágban így nevezik azokat a fákat, amelyeknek sorsát szimbolikusan összefüggésbe hozták egy-egy ember életével. Az életfa összeköti az alsó (a földalatti-), a középső (a földi-) és a felső (túl-)világot. Egyéb elnevezései: *világfa, tetejetlen fa, égisz fa*.
- A mesei, mondai világ is foglalkozik az életfákkal, különböző misztikus jelentőséggel felruházva azokat. A népmesék hőse nagy viszontagságok közepette jut el hozzá, melynek halhatatlanságot biztosító gyümölcseit a (3. 7 vagy több) fejű sárkány őrzi. A télen halottnak tűnő fa megújulásával hozható kapcsolatba a májusfával kapcsolatos szokások fennmaradása. Jankovics Marcell tíz perces rajzfilmet készített a Magyar népmesék című televíziós sorozatban *Az égisz fa* címmel.
- A szokások között például a lakodalmakra vagy évnegyedkezdő ünnepségekre pedig faág alakú, vagy faágra csavart süteményeket vagy tortákat sütöttek.

Az életfa ábrázolása a népművészet szinte minden ágában megjelenik: a hímzőskultúrában szép színeseket is találunk, a szőttes kultúrában, a fafaragásban, a fazekasságban s a nemezekben is szép ősi ábrázolásokat látunk.

A pályázat nagyszerű lehetőség, hogy gyerekek és segítők utánanézzenek, tanuljanak egy kicsit a hagyományos népi kultúráról és fantáziájukat használva legfeljebb A/3-as méretben mutassák be nekünk az általuk elkészített alkotásokat. Az alkotások elkészítése technikájának és az alkalmazott anyagok felhasználásának tekintetében nincs megkötés.

Néhány példa az életfa ábrázolására:

A pályázatot 3 korosztályban hirdetjük meg:

1. korosztály: általános iskola 1-4. évfolyamai
2. korosztály: általános iskola 5-8. évfolyamai
3. korosztály: középiskolások

A rajzpályázat célja:

- a pályázók megismertetése a hagyományos népi kultúra egy szeletével
- a pályázók képzelőerejének, kreativitásának fejlesztése,
- különféle rajztechnikák megismertetése a pályázók életkori sajátosságainak megfelelően,
- csoportmunka alkalmazása, és előnyeinek megismerése a közös munka során

Formai követelmények:

A versenyben a rajzok mérete legfeljebb A/3-as lehet.

A rajzokat paszpartuzva kérjük.

Az kézműves alkotások mérete nem korlátozott.

Technika:

Szabadon választott. A művek elkészítéséhez bármilyen anyag, illetve technika használható (ceruza, zsírkréta, vízfesték, természetes alapanyagok: gyapjú, fa, bőr, textil stb.).

Egyéb feltételek:

Egy pályázó legfeljebb 3 pályamunkával nevezhet.

Minden alkotás hátuljára kérjük ráírni a pályázó nevét, címét, életkorát, iskoláját, e-mail címét, telefonszámát (Az e-mail cím megadása nagyon fontos, hiszen ezen értesítünk mindenkit.), valamint az alkotás címét.

Ajánlott irodalom:

- Magyar Néprajzi Lexikon szócikke
- Malonyay Dezső: [A magyar nép művészete](#)
- Balassa Iván – Ortutay Gyula: [Magyar néprajz](#)
- Kiszely István: A magyar nép őstörténete
- Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága

Az alkotások beküldési határideje: 2019. november 15.

Díjazás:

A rajzversenyre beérkezett műveket szakértő zsűri értékeli.

A zsűri döntése alapján a legszebb alkotásokból kiállítást rendezünk, a legkiválóbb munkákat beküldők díjazásban részesülnek, korosztályonként.

A díjátadó időpontja: 2019. 11. 24. 13.30 órakor a Kézművesek Házában.

Beküldési cím:

Postán vagy személyesen: Keresztury Dezső VMK, 8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 21., csak személyesen: a Kézművesek Házában, Zalaegerszeg, Gébárti-tó 0737/80 hrsz.

További információ:

Pozvai Andrea

kezmuveshaz1981@gmail.com

(+36 92) 312 744

(+ 36) 20 260 1429

A VILÁG RENDJE

Az Alsó Világnak közepén áll a Világ Fája
Világfa tövében **Föld Anyánk** jurtája
Annak a jurtának bíbor az ajtaja, fehér a palástja
Világnak Fája vezet a Felső Világba
A Legelső Égben **Hüvelykpiciny** háza
Annak a jurtának zöld az ajtaja, fehér a palástja
A második égben **Hadak Ura** háza
Annak a jurtának veres az ajtaja, vasból a palástja
A harmadik égben **Délibábnak** háza
Annak a jurtának sárga az ajtaja, gyémánt a palástja
A negyedik égben áll **Szél Kagán** háza
Annak a jurtának égbék az ajtaja, ezüst a palástja
Az ötödik égben **Hold Kagán** háza
Annak a jurtának ezüst az ajtaja, ezüst a palástja
A hatodik égben **Nap Kagánnak** háza
Annak a jurtának arany az ajtaja, ezüst a palástja
A hetedik égben **Arany Atyánk** háza
Annak a jurtának arany az ajtaja, arany a palástja.

